

**MUNI
SPORT**

**Cíl edukace –
rozvoj základních kvalit osobnosti**

**cíl edukace
(určuje zaměření)**

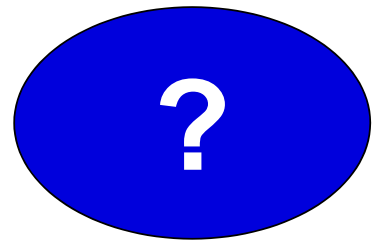

efekty edukace =

produkty edukačních procesů

(důsledky a účinky pro jedince i společnost)

= rozvoj subjektivních kvalit jedince

Cíl edukace = rozvoj osobnosti

Historický exkurz – komplexní rozvoj

- **antická kalokagathia**

= rozvoj fyzických a psychických kvalit

- **renesanční návrat**

např. **François Rabelais** (1494 nebo 1483–1553)

román *Gargantua a Pantagruel* – nová výchova

- **J. A. Komenský**

rozvíjet **hlavu, srdce a ruce** =

kognitivní, emocionální a konativní stránku

Cíl edukace = rozvoj osobnosti

Historický exkurz – jednostranné koncepce

- **preference intelektuálního** (kognitivního) **rozvoje** – např.:
 - Platón – rozumová výchova
 - Herbart – vzdělávání jako kognitivní proces
 - tradiční koncepce vzdělávání, „stará škola“
- **preference citového a volního rozvoje** (emocionálního a konativního) – např.:
 - Rousseau – „pedagogika srdce“
 - Tolstoj – tvůrčí (umělecká) škola
 - reformní pedagogika → činná škola, alternativní školy, ...

**Dvě stránky edukačního
(výchovně-vzdělávacího)
procesu**

vzdělávání

výchova
(v užším smyslu)

Dvě stránky edukačního procesu

A. **Vzdělávání = rozvoj**

- ***vědomostí*** (= učení → osvojený poznatek)
představy + pojmy + názvy
- ***dovedností a návyků*** (učení → dispozice → činnost)
motorické + intelektuální + sociální
- ***schopností*** (= vlastnosti, předpoklady osobnosti)
motorické + intelektuální + sociální

Dvě stránky edukačního procesu

B. **Výchova** (v užším smyslu) = **rozvoj**

- ***postojů ke skutečnosti*** (= pozitivní X negativní hodnocení)
→ velký potenciál „výchov“ – TV, HV, VV, ...
- ***potřeb a zájmů*** (= primární impulz chování)
→ nutný rozvoj např. v TV)
- ***adekvátního chování*** = složitá výslednice všech získaných a rozvinutých kvalit jedince

Dvě stránky edukačního procesu

Komplexní edukace
(výchova v širokém smyslu)

vzdělávání
jako rozvoj
vědomostí,
dovedností,
návyků
a schopností

výchova
jako rozvoj
postojů,
potřeb,
zájmů
a chování

Cíl edukace = rozvoj kompetencí

- **kompetence** = vědomosti (znalosti) + jejich využití v praxi (dovednosti) + postoje + motivace + ...
- **rozvoj kompetencí** = cíl edukace (především vzdělávání)
- kompetence = výstupní kategorie
- použití v různých oblastech (škola, profese, politika, ...)
- **kompetence** = **předpoklad úspěšného jednání** v praxi

Cíl edukace = seznámení a rozvoj kultury

efekty edukace = produkty edukačních procesů
(důsledky a účinky pro člověka i společnost)
= seznámení s kulturou a její rozvoj

Edukace jako rozvoj v kulturních oblastech

- edukace **k čemu** = sociální role
- edukace **čeho** = kvalit osobnosti
- edukace **v čem** = obsahové oblasti edukace
(komponenty, součásti, druhy, složky) =
seznámení s lidskou kulturou
- klíčové pro tzv. **pedagogiku kultury** =
nejen se seznámit, ale i **kulturu rozvíjet**

Kultura

- **kultura** = sepětí člověka se světem a sebou samým = materiální kultura, umění, věda, morálka, právo, náboženství, **pohybová kultura – sport**, instituce, sociální návyky, ...
- **postmoderní kultura** = respekt vůči **pluralitě** kultur
- *„Kultura leží v srdci lidského rozvoje a civilizace. Kultura je tím, co nechává lidi doufat a snít, protože podněcuje naše smysly a nabízí nám nové možnosti pohledu na skutečnost“ (Sdělení o evropském programu pro kulturu..., 2007)*

Klasické oblasti edukace (kultury)

Koncipoval např. **Aristoteles, Locke, Spencer:**

- **rozumová** výchova ← věda, náboženství, ...
- **mravní** výchova ← morálka
- **tělesná** výchova ← pohybová kultura, sport

Soudobé oblasti edukace (výchovy a vzdělávání)

„**Klasické**“ oblasti edukace (popř. jejich další rozdělení) +

- technická a pracovní (+ informační technologie)
- estetická
- environmentální (ekologická)
- ekonomická
- politická
- právní
- zdravotní
- dopravní výchova